Interreg

Cofinanciado por la Unión Europea
Cofinanciado pela União Europeia

España – Portugal

REDE_GOV_MINHO

BARÓMETRO DO OBSERVATORIO DAS DINÁMICAS TRANSFRONTEIRIZAS

MEDIOAMBIENTE

Medioambiente

INDICE

7.1 Introdución 3
7.2 Superficie integrada na Rede Natura 2000 3
7.3 Peso da Rede Natura 2000 sobre a superficie 5
7.4 Outros espazos naturais protexidos: parques nacionais, parques naturais e paisaxes protexidas 5
7.5 Empresas de reciclaxe e tratamento de residuos 6
7.6 Taxa de empresarialidade en tratamento de residuos 9
7.7 Reciclaxe e recollida selectiva por concello 9
7.8 Distribución municipal dos indicadores ambientais 11
7.9 Conclusións 15

7.1 Introdución

No presente capítulo analízase a evolución de varios indicadores ambientais no AECT Rio Minho durante o período 2015-2024. Os indicadores obxecto de estudo permitirán analizar, de forma conxunta, a superficie integrada na Rede Natura 2000 e os espazos que a compoñen, outras figuras de protección (parques nacionais, parques naturais e paisaxes protexidas), o peso desta superficie sobre o territorio, o número de empresas de tratamento de residuos e a taxa de empresarialidade asociada á devandita actividade, así como os niveis de reciclaxe e recollida selectiva de cada concello.

7.2 Superficie integrada na Rede Natura 2000

A superficie integrada na Rede Natura 2000 presenta unha magnitude significativamente diferente entre ambas áreas. Na área portuguesa esta superficie aumentou de 60.295 hectáreas en 2015 a 62.017 hectáreas en 2024. Pola súa banda, na área galega mantívose estable ao longo do período, situándose arredor das 4.555 hectáreas entre 2015 e 2024.

No agregado, o total pasa de 64.869,8 hectáreas en 2015 a 66.571,87 en 2024.

Gráfico nº1.- Superficie na Rede Natura 2000 2015-2024

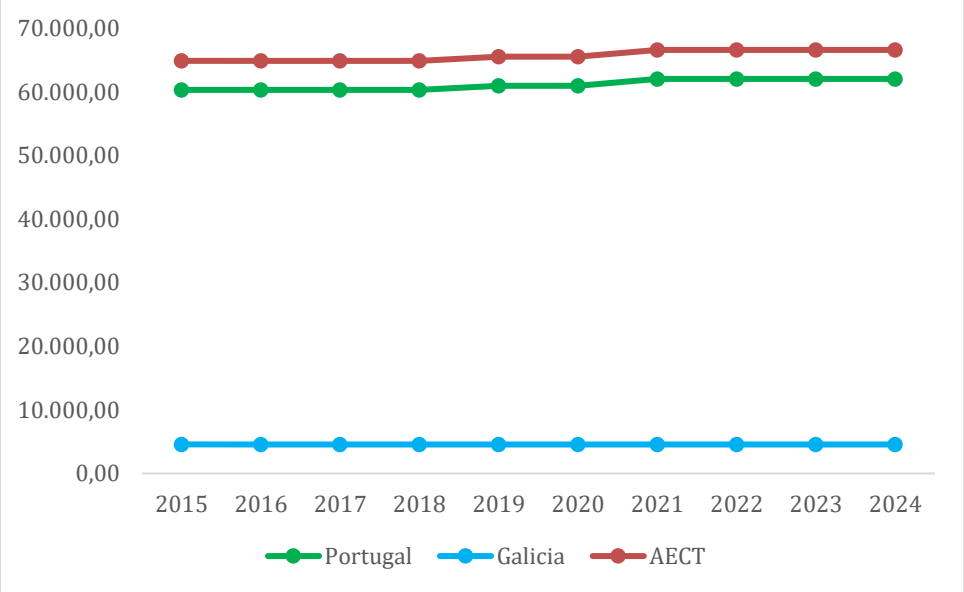

Fonte: elaboración propia a partir dos datos do INE e do IGE

A superficie Rede Natura 2000 do AECT distribúese entre 13 espazos: 5 na área galega (4 Zonas Especiais de Conservación, ZEC, e 1 Zona de Especial Protección para as Aves, ZEPA) e 8 na portuguesa

(6 ZEC e 2 ZPE). A táboa 1 recolle o nome de cada espazo, a súa superficie total e os concellos do AECT nos que se localiza, coas hectáreas correspondentes a cada un deles.

Táboa 1: Espazos da Rede Natura 2000 no AECT Rio Minho: superficie e concellos

Espazo	Código	Figura	Superficie total (ha)	Concellos do AECT (ha en cada concello)
ÁREA GALEGA				
Baixo Miño	ES1140007	ZEC	2.870,93	A Guarda (598,70), Tomiño (570,07), O Rosal (449,10), Tui (320,74), Salvaterra de Miño (247,67), As Neves (217,60), Arbo (211,64), Crecente (82,93), A Cañiza (1,18)
Esteiro do Miño	ES0000375	ZEPA	1.688,08	A Guarda, O Rosal e Tomiño (integramente dentro da ZEC Baixo Miño)
Monte Aloia	ES1140005	ZEC	782,89	Tui (781,44)
Gándaras de Budiño	ES1140011	ZEC	727,08	O Porriño (390,54), Tui (316,45), Salceda de Caselas (20,10)
Río Tea	ES1140006	ZEC	356,38	Covelo (132,83), Mondariz (93,27), Ponteareas (81,25), Salvaterra de Miño (30,12), Mondariz-Balneario (9,24)
ÁREA PORTUGUESA				
Peneda/Gerês	PTCON0001	ZEC	89.574	Arcos de Valdevez (19.534), Ponte da Barca (10.739), Melgaço (10.195)
Serra do Gerês	PTZPE0002	ZPE	63.438	Arcos de Valdevez (16.887), Melgaço (9.977), Ponte da Barca (8.198), Monção (11,6)
Rio Minho	PTCON0019	ZEC	4.554	Caminha (1.429), Valença (1.150), Monção (717), Vila Nova de Cerveira (690), Melgaço (421)
Estuários dos Rios Minho e Coura	PTZPE0001	ZPE	3.393	Caminha (1.652), Valença (726), Vila Nova de Cerveira (668)
Litoral Norte	PTCON0017	ZEC	2.540	Viana do Castelo (754), Caminha (392)
Rio Lima	PTCON0020	ZEC	5.382	Viana do Castelo (1.891), Ponte de Lima (1.749), Arcos de Valdevez (1.291), Ponte da Barca (401)
Serra de Arga	PTCON0039	ZEC	4.493	Viana do Castelo (2.154), Caminha (1.891), Ponte de Lima (449)
Corno do Bico	PTCON0040	ZEC	5.139	Paredes de Coura (4.628,8), Arcos de Valdevez (511,3)

Fonte: elaboración propia a partir de ICNF (fichas de sitio do Plano Sectorial da Rede Natura 2000 e plans de xestión), Axencia Europea de Medio Ambiente (capa Natura 2000), IGN e Xunta de Galicia. A superficie total inclúe, de ser o caso, a parte do espazo situada fóra do AECT. Nos espazos galegos, o reparto por concello é unha estimación cartográfica propia (capa Natura 2000 da Axencia Europea de Medio Ambiente e límites municipais do IGN), coherente cos totais municipais oficiais da Xunta (Orde do 17/01/2024).

Na área galega o espazo máis relevante é a ZEC Baixo Miño, que percorre o tramo final do río desde Arbo ata a desembocadura en A Guarda e está presente en nove dos dezaseis concellos; complétana as ZEC Monte Aloia e Gándaras de Budiño, no contorno de Tui e O Porriño, e a ZEC Río Tea, na conca deste afluente. Oia é o único concello galego do AECT sen superficie Rede Natura 2000. Na área portuguesa, a superficie concéntrase no complexo Peneda-Gerês (ZEC Peneda/Gerês e ZPE Serra do Gerês), que abrangue boa parte de Arcos de Valdevez, Ponte da Barca e Melgaço, mentres que o resto dos espazos se asocian aos vales dos ríos Miño e Lima, ao litoral e ás serras de Arga e Corno do Bico.

Cómpre ter en conta que as ZEC e as ZEPA/ZPE se solapan parcialmente (por exemplo, Peneda/Gerês e Serra do Gerês ou Baixo Miño e Esteiro do Miño), polo que as hectáreas da táboa non se poden sumar directamente: a superficie Rede Natura 2000 de cada concello computa a unión de ambas figuras sen

dobre contabilización. No caso galego, o reparto por concello das ZEC é unha estimación cartográfica axustada aos totais municipais oficiais.

7.3 Peso da Rede Natura 2000 sobre a superficie

O peso da Rede Natura 2000 sobre o territorio pon de manifesto un contraste importante entre a parte galega e a portuguesa do AECT. No ano 2024 a proporción é do 4,45% na área galega, mentres que na área portuguesa alcanza o 27,97%. No conxunto do AECT o valor sitúase no 20,54%.

No período 2015-2024 a área portuguesa incrementa o peso territorial da súa Rede Natura 2000, pasando do 27,18% ao 27,97%. Pola contra, a área galega presenta unha evolución practicamente estable, do 4,51% ao 4,45%. Os datos deben ser analizados tendo en conta que as superficies territoriais e os criterios de delimitación non son equivalentes ao volume absoluto de hectáreas.

Gráfico nº2.- Porcentaxe da Rede Natura 2000 sobre a superficie total 2015-2024

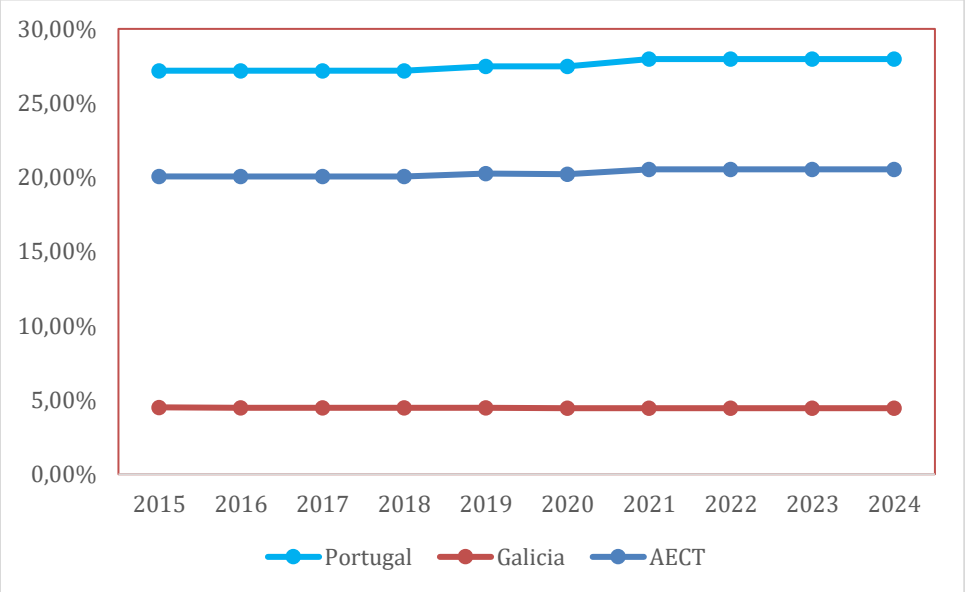

Fonte: elaboración propia a partir dos datos do INE e do IGE

7.4 Outros espazos naturais protexidos: parques nacionais, parques naturais e paisaxes protexidas

Ademais da Rede Natura 2000, o territorio do AECT conta con outras figuras de protección da natureza recollidas na normativa estatal, autonómica e portuguesa. Estas figuras solápanse en boa medida coa Rede Natura 2000, pero teñen un réxime de xestión propio e un forte valor identitario e turístico.

O único Parque Nacional do AECT é o da Peneda-Gerês, o único parque nacional de Portugal, cunha superficie total de 69.596 hectáreas, das que preto de 33.300 se sitúan nos concellos de Arcos de Valdevez, Melgaço e Ponte da Barca (o resto pertence a Terras de Bouro e Montalegre). Na área galega non existe ningún parque nacional, pero si o Parque Natural do Monte Aloia, en Tui, declarado en 1978 como primeiro parque natural de Galicia, con 746,29 hectáreas. Na área portuguesa non hai parques naturais, pero si dúas paisaxes protexidas de ámbito rexional: Corno do Bico, en Paredes de Coura, e as Lagoas de Bertiandos e São Pedro de Arcos, en Ponte de Lima, esta última tamén humidal de importancia internacional (sitio Ramsar).

Táboa 2: Parques nacionais, parques naturais e paisaxes protexidas no AECT Rio Minho

Figura	Espazo	Concello	Superficie no concello (ha)
Parque Nacional	Peneda-Gerês	Arcos de Valdevez	14.030
		Melgaço	9.839
		Ponte da Barca	9.394,7
Parque Natural	Monte Aloia	Tui	746,29
Paisaxe protexida	Corno do Bico (paisaxe protexida rexional)	Paredes de Coura	2.175
Paisaxe protexida	Lagoas de Bertiandos e São Pedro de Arcos (paisaxe protexida rexional)	Ponte de Lima	346
TOTAL	**Parques nacionais 33.263,7 ha · Parques naturais 746,29 ha · Paisaxes protexidas 2.521 ha**		

Fonte: elaboración propia a partir de ICNF (Planos Municipais de Defesa da Floresta contra Incêndios de Arcos de Valdevez, Melgaço e Ponte da Barca), Xunta de Galicia e Convención de Ramsar.

No seu conxunto, a área portuguesa concentra a práctica totalidade da superficie protexida baixo estas figuras. Ademais, Arcos de Valdevez, Melgaço e Ponte da Barca forman parte da Reserva da Biosfera Transfronteiriza Gerês-Xurés (UNESCO, 2009).

7.5 Empresas de reciclaxe e tratamento de residuos

O total de empresas de tratamento de residuos no AECT aumentou un 10,81% ao longo do período, pasando de 37 empresas en 2015 a 41 en 2024. Porén, esta evolución agocha comportamentos diferenciados entre as dúas áreas. Mentres que na área galega o número de empresas se reduciu á metade, pasando de 14 a 7, na área portuguesa produciuse un aumento significativo, pasando de 23 a 34 empresas, un 47,83% máis.

No caso da área galega o máximo da serie sitúase en 2015 con 14 empresas, aínda que posteriormente se observan oscilacións. Na área portuguesa existe unha tendencia global ascendente, rexistrando un máximo no 2023, cun total de 35 empresas.

Gráfico nº3.- Empresas de tratamento de residuos 2015-2024

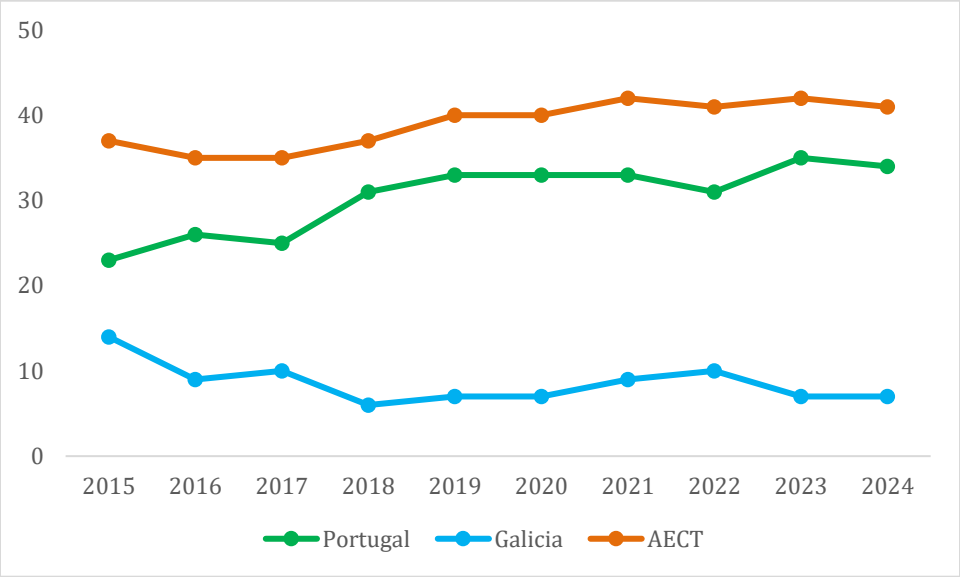

Fonte: elaboración propia a partir dos datos do INE e do IGE

As estatísticas oficiais permiten desagregar estas empresas segundo o tipo de actividade dentro da división 38 da clasificación de actividades: recollida de residuos, tratamento e eliminación, e valorización (que inclúe o desmantelamento de vehículos e equipos ao final da súa vida útil). Na área galega o IGE ofrece este desglose por concello, mentres que na portuguesa o INE só o publica para o conxunto do Alto Minho, que coincide co ámbito dos 10 concellos portugueses do AECT.

Táboa 3: Empresas de residuos segundo o tipo de actividade, 2024

Área / concello	Recollida (38.1)	Tratamento e eliminación (38.2)	Valorización e desmantelamento (38.3)	Total
O Porriño	3	0	2	5
Ponteareas	0	0	1	1
Salceda de Caselas	1	0	0	1
ÁREA GALEGA	**4**	**0**	**3**	**7**
ÁREA PORTUGUESA (Alto Minho)	**19**	**6**	**10**	**35**

Fonte: elaboración propia a partir do IGE (empresas segundo actividade principal, CNAE 2009) e do INE (empresas por subclase CAE Rev.3, NUTS III Alto Minho). Os restantes 13 concellos galegos non contan con empresas desta división. O dato portugués por subclase (35 empresas) difire nunha unidade da suma municipal empregada no resto do capítulo (34), por proceder dunha táboa estatística distinta.

Na área portuguesa predominan as empresas de recollida: 14 dedicadas á recollida de residuos non perigosos, 4 á de inertes e 1 á de perigosos. No tratamento e eliminación hai 5 empresas de residuos non perigosos e 1 de inertes, e na valorización, 5 empresas de residuos non metálicos, 2 de residuos metálicos

e 3 de desmantelamento de vehículos fóra de uso. Na área galega, O Porriño concentra a recollida (3 empresas) e a valorización (2), e Ponteareas conta cunha empresa de valorización.

Para coñecer os tipos de residuos tratados pódese acudir aos rexistros administrativos de xestores autorizados. No caso galego, o Rexistro de Xestores de Residuos de Galicia (SIRGA) permite identificar, para cada concello, os xestores autorizados por grupo de residuo. Estes rexistros non son equivalentes ao número de empresas da división 38, porque inclúen tamén os puntos limpos municipais, as empresas que valorizan terras e entullos para restaurar espazos degradados e as industrias con autorización propia, e un mesmo xestor pode figurar en varios grupos.

Táboa 4: Xestores de residuos autorizados na área galega segundo o tipo de residuo

Concello	Total xestores	Vidro	Plásticos	Papel-cartón	Aceites usados	Metais	VFU	RAEE	RCD
O Porriño	26	7	10	9	1	11	2	6	7
Ponteareas	10	1	1	1	1	1	1	1	2
Tui	10	2	2	2	1	2	0	2	2
Salceda de Caselas	4	0	0	0	0	0	1	0	1
A Cañiza	3	1	2	2	1	1	0	1	1
As Neves	3	1	1	1	1	1	0	1	1
O Rosal	3	0	1	0	1	1	0	1	1
Arbo	2	0	1	0	1	1	0	1	1
Mondariz	2	0	0	0	0	0	1*	0	0
Salvaterra de Miño	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Tomiño	2	1	0	0	0	1	1	1	0
Covelo	1	1	1	1	1	1	0	1	1
A Guarda	1	1	1	1	0	1	0	1	1
Crecente, Mondariz-Balneario e Oia	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Fonte: elaboración propia a partir do SIRGA (Xunta de Galicia), consulta de outubro de 2026. Número de xestores con instalación no concello autorizados para cada grupo. VFU: vehículos fóra de uso; RAEE: residuos de aparellos eléctricos e electrónicos; RCD: residuos de construción e demolición. (*) Desguace inscrito cuxos códigos LER non figuran asignados ao grupo VFU no buscador.

O Porriño concentra a especialización industrial do sector na área galega, con 26 xestores autorizados: chatarra e metais, papel-cartón, plásticos e envases, RAEE, residuos perigosos, biogás e vehículos fóra de uso. Ponteareas destaca pola valorización de terras e entullos, a compostaxe e os vehículos fóra de uso, e Tui e o resto dos concellos contan sobre todo co punto limpo municipal, que admite a maior parte dos fluxos domésticos (vidro, papel, envases, aceites, RAEE, pilas ou téxtil).

Na área portuguesa, o rexistro de operadores de xestión de residuos da Axencia Portuguesa do Ambiente (SILOGR) recolle 18 establecementos: 9 en Viana do Castelo, entre eles a unidade de vertedoiro e triaxe de Resulima, varios centros de recollida para reciclaxe, sucateiros e un centro de desmantelamento de vehículos; 4 en Valença, entre eles a unidade de vertedoiro e triaxe de Valorminho, unha recicladora de papel e sucateiros; 2 en Ponte de Lima; 2 en Vila Nova de Cerveira, entre eles unha fundición que valoriza residuos metálicos; e 1 en Monção. Este rexistro non permite desagregar por tipo de residuo e a súa cobertura é parcial.

7.6 Taxa de empresarialidade en tratamento de residuos

A taxa de empresarialidade relaciona o número de empresas de tratamento de residuos coa poboación residente e exprésase en empresas por cada 10.000 habitantes. No conxunto do AECT o indicador sitúase en 1,08 empresas por cada 10.000 habitantes en 2024, fronte a 1,00 en 2015. Na área portuguesa o valor é de 1,39 e na galega de 0,52.

A nivel municipal as diferenzas resultan relevantes. Na área galega, O Porriño presenta en 2024 unha taxa de 2,42 empresas por cada 10.000 habitantes, Salceda de Caselas de 1,06 e Ponteareas de 0,43. Na área portuguesa, Valença alcanza 5,09, mentres que Ponte de Lima (1,41) e Viana do Castelo (1,40) se sitúan en valores próximos á media da área portuguesa. Estes valores derivan das empresas rexistradas e da poboación de cada concello.

Gráfico nº4.- Taxa de empresarialidade en reciclaxe e tratamento de residuos 2015-2024 (empresas por cada 10.000 hab.)

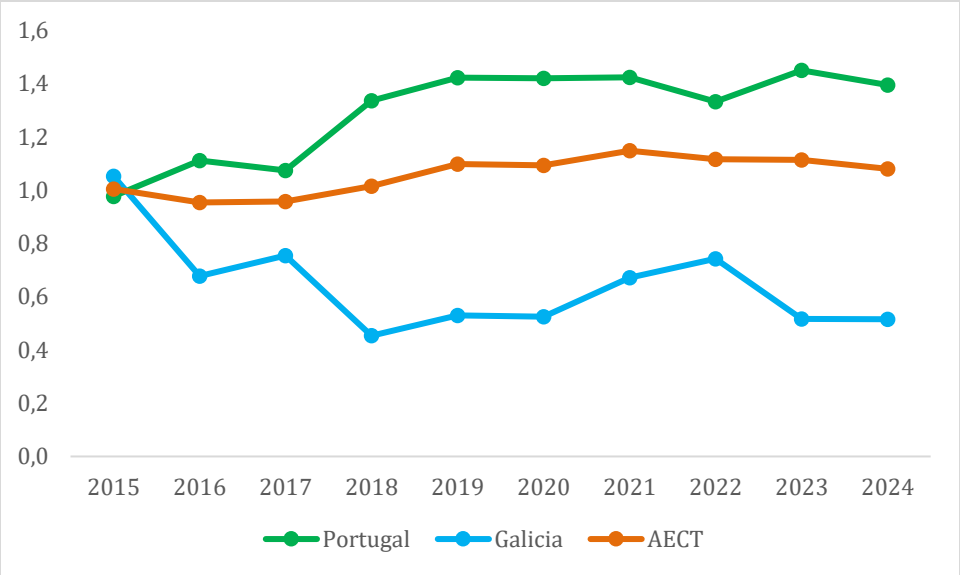

Fonte: elaboración propia a partir dos datos do INE e do IGE

7.7 Reciclaxe e recollida selectiva por concello

Para coñecer o grao de desenvolvemento da reciclaxe en cada concello, o indicador máis adecuado é a porcentaxe de residuos urbanos recollidos de forma selectiva sobre o total de residuos xerados. O Instituto Nacional de Estatística portugués publica este indicador para todos os concellos, mentres que na área galega non existe unha estatística pública equivalente a escala municipal, polo que se emprega a recollida

selectiva de vidro por habitante (contedor verde), dispoñible para os 16 concellos a partir dos datos de Ecovidrio.

Na área portuguesa, a recollida selectiva representa en 2024 o 18,2% dos residuos urbanos do Alto Minho, por baixo da media da Rexión Norte (21%) e do conxunto de Portugal (25%). Melgaço (22,3%) e Viana do Castelo (21,6%) son os concellos que máis reciclan porcentualmente, seguidos de Valença (18,9%) e Arcos de Valdevez (17,8%), mentres que Caminha presenta a taxa máis baixa (11,1%), en parte pola elevada xeración de residuos por habitante (677 kg/hab), vinculada ao turismo. Todos os concellos melloran de forma notable con respecto a 2015, cando a media do Alto Minho era do 12%.

Táboa 5: Recollida selectiva de residuos urbanos na área portuguesa do AECT, 2015 e 2024

Concello	% recollida selectiva 2015	% recollida selectiva 2024	Recollida selectiva 2024 (kg/hab)	Residuos urbanos 2024 (kg/hab)
Melgaço	13%	22,3%	115	516
Viana do Castelo	16%	21,6%	101	470
Valença	8%	18,9%	99	522
Arcos de Valdevez	12%	17,8%	81	454
Ponte de Lima	11%	17,3%	66	380
Vila Nova de Cerveira	9%	16,9%	91	539
Monção	11%	15,1%	72	481
Paredes de Coura	10%	15,0%	60	399
Ponte da Barca	9%	14,6%	62	425
Caminha	8%	11,1%	75	677
ALTO MINHO (NUTS III)	**12%**	**18,2%**	**86**	**471**
Rexión Norte / Portugal	**–**	**21% / 25%**	**100 / 122**	**468 / 489**

Fonte: elaboración propia a partir do INE (Estatísticas dos Resíduos Urbanos). Concellos ordenados de maior a menor porcentaxe de recollida selectiva en 2024.

Na área galega, a recollida de vidro sitúase en 17,9 kg por habitante en 2024, por enriba da media da provincia de Pontevedra (16,1 kg/hab). Destacan os concellos de menor tamaño e maior actividade turística e hostaleira, como Mondariz-Balneario (67,1 kg/hab), O Rosal, Oia e A Guarda, mentres que os concellos máis poboados, Ponteareas e O Porriño, presentan os valores máis baixos (arredor de 13 kg/hab). Entre 2023 e 2024 a recollida de vidro por habitante diminúe na maior parte dos concellos.

Táboa 6: Recollida selectiva de vidro na área galega do AECT, 2023-2024

Concello	Vidro recollido 2024 (t)	kg/hab 2023	kg/hab 2024
Mondariz-Balneario	47,7	93,9	67,1
O Rosal	176,4	31,4	27,1
Oia	81,3	29,7	26,4
A Guarda	242,5	30,9	24,2
Mondariz	106,7	30,3	24,1
Arbo	62,9	30,5	23,9
As Neves	87,5	21,3	23,8
A Cañiza	104,9	22,7	20,8
Tomiño	282,0	21,6	20,5
Salvaterra de Miño	185,1	25,3	17,7
Crecente	32,5	17,3	16,8
Tui	275,8	17,7	15,8
Salceda de Caselas	139,2	18,1	14,8
Covelo	33,9	16,8	14,0
Ponteareas	302,4	12,9	13,0

Concello	Vidro recollido 2024 (t)	kg/hab 2023	kg/hab 2024
O Porriño	267,3	13,1	12,9
ÁREA GALEGA DO AECT	**2.428,1**	**20,4**	**17,9**
Provincia de Pontevedra	**15.188**	**–**	**16,1**

Fonte: elaboración propia a partir de Ecovidrio e do Padrón municipal (INE). Concellos ordenados de maior a menor recollida por habitante en 2024.

A comparación entre ambas áreas debe realizarse con cautela, xa que os indicadores non son homoxéneos: o dato portugués recolle o conxunto da recollida selectiva (ecopuntos, porta a porta, ecocentros e biorresiduos), mentres que o galego se limita ao vidro depositado no contedor verde. Ademais, nos concellos pequenos ou con forte afluencia turística as ratios por habitante resultan máis elevadas. Para dispoñer dunha comparativa completa sería necesario incorporar os datos municipais de envases lixeiros, papel-cartón, fracción orgánica e fracción resto, que xestionan SOGAMA e os propios concellos e que actualmente non se publican desagregados por concello.

7.8 Distribución municipal dos indicadores ambientais

A distribución municipal pon de manifesto a existencia dunha forte heteroxeneidade. Unha diversidade que resulta especialmente evidente tanto na distribución da superficie da Rede Natura 2000 coma na localización das empresas dedicadas ao tratamento de residuos. A análise municipal permite identificar os concellos nos que se centra cada un dos recursos e actividades, así coma as diferenzas existentes entre as dúas áreas.

A táboa 7 recolle, para o ano 2024, a distribución nos 26 concellos do AECT dos principais indicadores medioambientais: a superficie incluída na Rede Natura 2000, o seu peso relativo sobre o territorio municipal, o número de empresas de tratamento de residuos e a taxa de empresarialidade. Desta forma resulta doado comparar todos os concellos entre si; as series temporais completas de cada indicador recóllense nas táboas do anexo.

No caso da Rede Natura 2000, destacan os concellos portugueses de Arcos de Valdevez (21.830 ha), Ponte da Barca (11.209 ha) e Melgaço (10.835 ha). En termos relativos, Ponte da Barca encabeza a clasificación, co 61,50% do seu territorio, seguido de Arcos de Valdevez (48,80%) e Melgaço (45,50%). Na área galega, Tui é o concello con maior superficie (1.418,63 ha) e A Guarda o de maior peso relativo (28,40%), mentres que Oia non conta con superficie Rede Natura 2000. No caso do tratamento de residuos existe unha concentración da actividade en determinados concellos, destacando Viana do Castelo, con 13 empresas, seguido de Valença, con 8, Ponte de Lima, con 6, e O Porriño, con 5, que reúne a maior parte das empresas da área galega. En 2024, 15 dos 26 concellos non contaban con ningunha empresa deste sector.

Táboa 7: Distribución municipal de indicadores ambientais, 2024

Concello	Superficie Rede Natura 2000 (ha)	% Rede Natura 2000	Empresas de residuos	Empresas por 10.000 hab.
Arbo	211,64	4,93%	0	0,00
A Cañiza	1,18	0,01%	0	0,00
Covelo	132,83	1,04%	0	0,00
Crecente	82,93	1,44%	0	0,00
A Guarda	598,70	28,40%	0	0,00
Mondariz	93,27	1,10%	0	0,00
Mondariz-Balneario	9,24	4,01%	0	0,00
As Neves	217,60	3,32%	0	0,00
Oia	0,00	0,00%	0	0,00
Ponteareas	81,25	0,65%	1	0,43
O Porriño	390,54	6,38%	5	2,42
O Rosal	449,10	10,17%	0	0,00
Salceda de Caselas	20,10	0,56%	1	1,06
Salvaterra de Miño	277,79	4,45%	0	0,00
Tomiño	570,07	5,35%	0	0,00
Tui	1.418,63	20,78%	0	0,00
GALICIA	**4.554,87**	**4,45%**	**7**	**0,52**
Arcos de Valdevez	21.830,00	48,80%	2	0,98
Caminha	3.755,00	27,50%	1	0,58
Melgaço	10.835,00	45,50%	0	0,00
Monção	721,00	3,40%	2	1,09
Paredes de Coura	4.629,00	33,50%	0	0,00
Ponte da Barca	11.209,00	61,50%	1	0,90
Ponte de Lima	2.198,00	6,90%	6	1,41
Valença	1.374,00	11,70%	8	5,09
Viana do Castelo	4.786,00	15,00%	13	1,40
Vila Nova de Cerveira	680,00	6,30%	1	0,99
PORTUGAL	**62.017,00**	**27,97%**	**34**	**1,39**
TOTAL AECT RIO MINHO	**66.571,87**	**20,54%**	**41**	**1,08**

Fonte: elaboración propia a partir dos datos do INE e do IGE. Datos de 2024; as series 2015-2024 recóllense no anexo.

Xunto coa distribución municipal, resulta de interese analizar a evolución temporal do número de empresas de tratamento de residuos no conxunto do AECT. A gráfica nº5 permite observar as diferenzas existentes entre ambas as dúas partes do territorio.

Gráfico nº5.- Evolución das empresas de tratamento de residuos 2015-2024

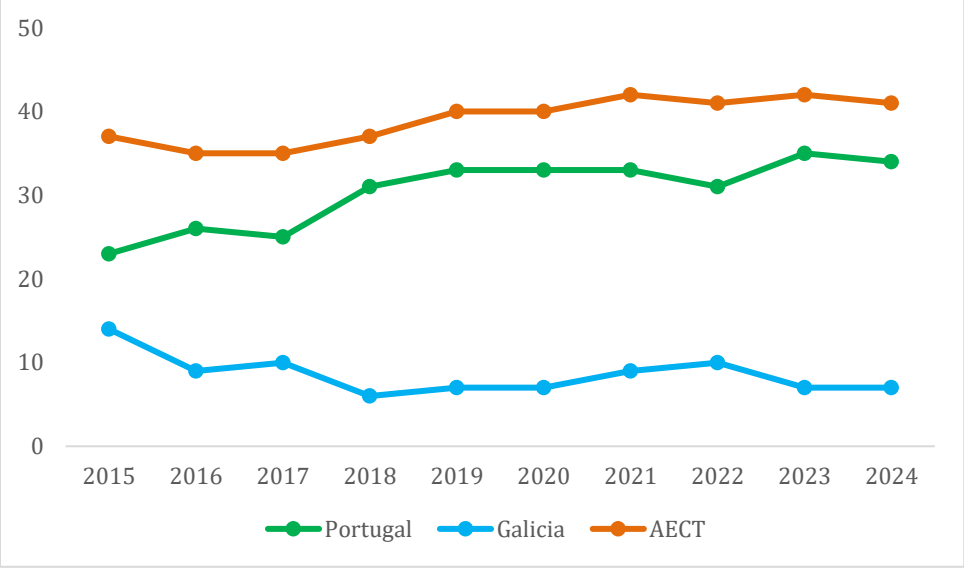

Fonte: elaboración propia a partir dos datos do INE e do IGE

A área portuguesa experimenta unha tendencia claramente ascendente, cun incremento do 47,83%, ao pasar de 23 empresas en 2015 a 34 en 2024. Pola contra, a área galega reduce o seu total nun 50% ao pasar de 14 a 7 no mesmo período. Esta realidade provoca que o incremento no conxunto do AECT resulte moderado, pese ao crecemento experimentado na área portuguesa.

Para completar esta análise, a gráfica nº6 presenta a taxa de empresarialidade no tratamento de residuos, que permite relativizar o número de empresas en función da poboación, facilitando así a comparativa entre ambas áreas.

Gráfico nº6.- Taxa de empresarialidade no tratamento de residuos 2015-2024 (empresas por cada 10.000 hab.)

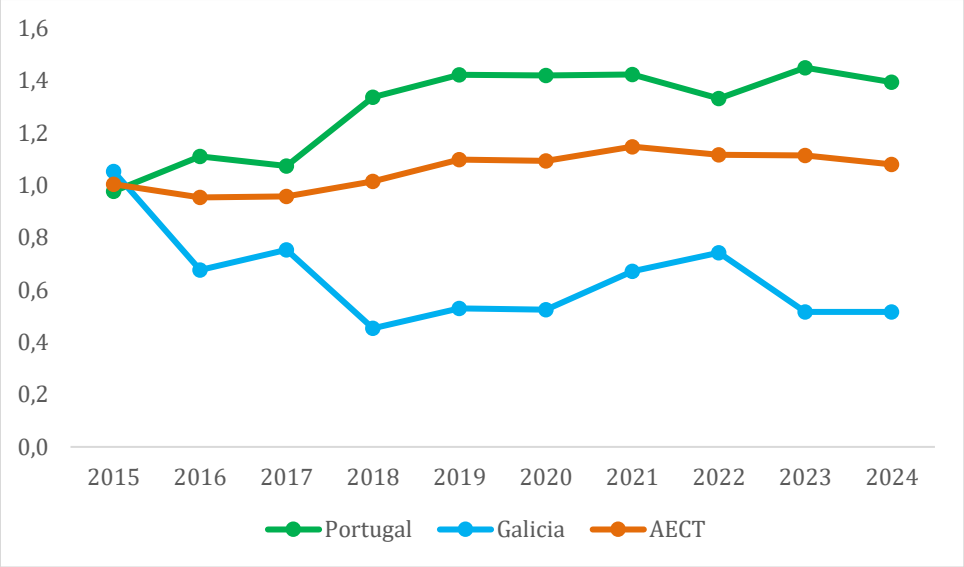

Fonte: elaboración propia a partir dos datos do INE e do IGE

A evolución do presente indicador referenda as diferenzas observadas anteriormente. A área portuguesa rexistra os valores máis elevados e unha tendencia claramente ascendente, mentres que a galega mostra unha evolución descendente para o período. O valor agregado do AECT sitúase entre ambos comportamentos reflectindo as distintas dinámicas de ambas as dúas áreas.

En relación coa Rede Natura 2000, a distribución da superficie presenta unha realidade moi diferente entre as áreas. A gráfica nº7 permite analizar o peso relativo de cada área sobre a superficie total considerada.

A área portuguesa concentra o 93% da superficie da Rede Natura 2000 considerada, fronte ao 7% da área galega. Unha distribución que se mantén estable ao longo do período sen existir cambios relevantes no peso relativo de cada área.

Gráfica nº7.- Distribución da superficie Rede Natura 2000 por área 2015-2024

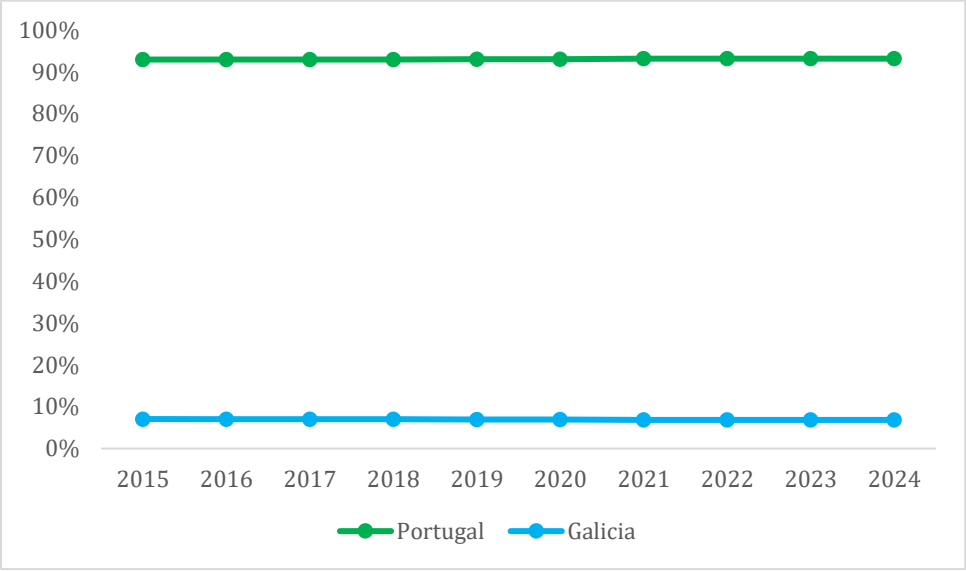

Fonte: elaboración propia a partir dos datos do INE e do IGE

Xunto co peso relativo, resulta interesante analizar a evolución da superficie en termos absolutos. A gráfica nº8 mostra a evolución da Rede Natura 2000 en ambas áreas.

Gráfica nº8.- Evolución da superficie da Rede Natura 2000 por área 2015-2024

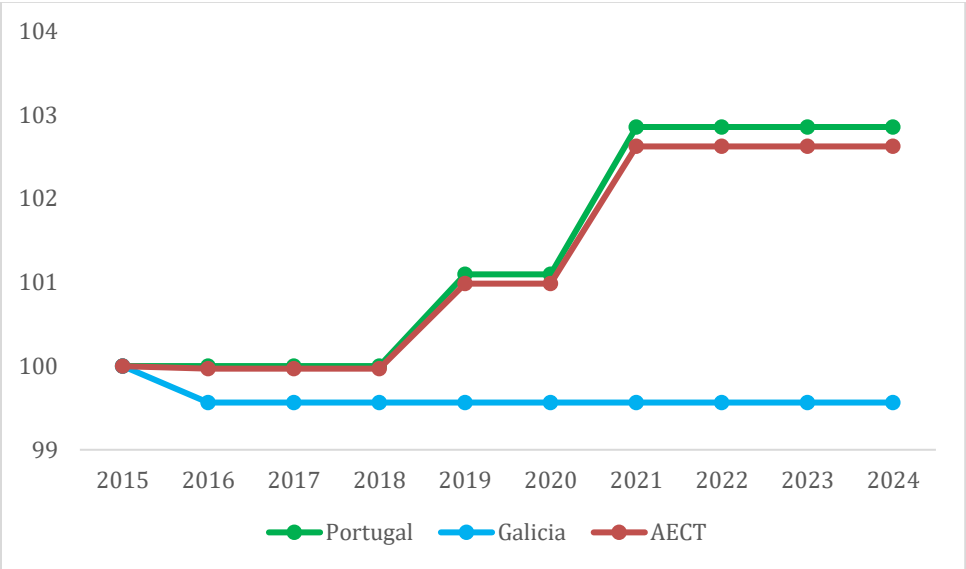

Fonte: elaboración propia a partir dos datos do INE e do IGE

Os datos amosan unha evolución relativamente estable na área galega, que contrarresta coa lixeira subida da área portuguesa ao longo do período. En consecuencia, a distribución territorial da Rede Natura 2000 mantense estable, cun claro predominio da superficie da área portuguesa.

7.9 Conclusións

Ao longo do período 2015-2024, a Rede Natura 2000 ten no AECT un peso territorial moi superior na área portuguesa: en 2024 abrangue 62.017 hectáreas, o 27,97% da súa superficie, fronte ás 4.554,87 hectáreas e o 4,45% da área galega.

A superficie total da Rede Natura 2000 no conxunto do AECT pasa de 64.869,8 hectáreas en 2015 a 66.571,87 en 2024, polo aumento rexistrado na área portuguesa.

O número de empresas de tratamento de residuos do AECT sitúase en 41 en 2024, 7 na área galega e 34 na portuguesa.

A distribución municipal é desigual e a intensidade dos indicadores varia en función da superficie, a poboación e a estrutura empresarial de cada concello.

O AECT conta con 13 espazos da Rede Natura 2000, 5 na área galega e 8 na portuguesa. A eles súmanse o Parque Nacional da Peneda-Gerês, con preto de 33.300 hectáreas no AECT, o Parque Natural do Monte Aloia (746,29 ha) e dúas paisaxes protexidas na área portuguesa (2.521 ha).

En materia de reciclaxe, a recollida selectiva supón en 2024 o 18,2% dos residuos urbanos na área portuguesa, con Melgaço e Viana do Castelo á cabeza, mentres que na área galega a recollida de vidro alcanza os 17,9 kg por habitante, por enriba da media provincial. A ausencia de datos municipais homoxéneos na área galega limita, polo momento, a comparación completa entre ambos territorios.

Superficie Rede Natura 2000 (ha)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Arbo	212,22	211,64	211,64	211,64	211,64	211,64	211,64	211,64	211,64	211,64
A Cañiza	1,18	1,18	1,18	1,18	1,18	1,18	1,18	1,18	1,18	1,18
Covelo	132,83	132,83	132,83	132,83	132,83	132,83	132,83	132,83	132,83	132,83
Crecente	82,89	82,93	82,93	82,93	82,93	82,93	82,93	82,93	82,93	82,93
A Guarda	598,67	598,70	598,70	598,70	598,70	598,70	598,70	598,70	598,70	598,70
Mondariz	93,28	93,27	93,27	93,27	93,27	93,27	93,27	93,27	93,27	93,27
Mondariz-Balneario	9,23	9,24	9,24	9,24	9,24	9,24	9,24	9,24	9,24	9,24
As Neves	217,35	217,60	217,60	217,60	217,60	217,60	217,60	217,60	217,60	217,60
Oia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ponteareas	81,25	81,25	81,25	81,25	81,25	81,25	81,25	81,25	81,25	81,25
O Porriño	390,52	390,54	390,54	390,54	390,54	390,54	390,54	390,54	390,54	390,54
O Rosal	449,11	449,10	449,10	449,10	449,10	449,10	449,10	449,10	449,10	449,10
Salceda de Caselas	20,10	20,10	20,10	20,10	20,10	20,10	20,10	20,10	20,10	20,10
Salvaterra de Miño	277,46	277,79	277,79	277,79	277,79	277,79	277,79	277,79	277,79	277,79
Tomiño	570,03	570,07	570,07	570,07	570,07	570,07	570,07	570,07	570,07	570,07
Tui	1.438,68	1.418,63	1.418,63	1.418,63	1.418,63	1.418,63	1.418,63	1.418,63	1.418,63	1.418,63
GALICIA	**4.574,80**	**4.554,87**	**4.554,87**	**4.554,87**	**4.554,87**	**4.554,87**	**4.554,87**	**4.554,87**	**4.554,87**	**4.554,87**
Arcos de Valdevez	21.193,00	21.193,00	21.193,00	21.193,00	21.335,00	21.335,00	21.830,00	21.830,00	21.830,00	21.830,00
Caminha	3.716,00	3.716,00	3.716,00	3.716,00	3.680,00	3.680,00	3.755,00	3.755,00	3.755,00	3.755,00
Melgaço	10.281,00	10.281,00	10.281,00	10.281,00	10.636,00	10.636,00	10.835,00	10.835,00	10.835,00	10.835,00
Monção	729,00	729,00	729,00	729,00	707,00	707,00	721,00	721,00	721,00	721,00
Paredes de Coura	4.628,00	4.628,00	4.628,00	4.628,00	4.629,00	4.629,00	4.629,00	4.629,00	4.629,00	4.629,00
Ponte da Barca	10.893,00	10.893,00	10.893,00	10.893,00	11.164,00	11.164,00	11.209,00	11.209,00	11.209,00	11.209,00
Ponte de Lima	2.204,00	2.204,00	2.204,00	2.204,00	2.198,00	2.198,00	2.198,00	2.198,00	2.198,00	2.198,00
Valença	1.132,00	1.132,00	1.132,00	1.132,00	1.155,00	1.155,00	1.374,00	1.374,00	1.374,00	1.374,00
Viana do Castelo	4.802,00	4.802,00	4.802,00	4.802,00	4.786,00	4.786,00	4.786,00	4.786,00	4.786,00	4.786,00
Vila Nova de Cerveira	717,00	717,00	717,00	717,00	665,00	665,00	680,00	680,00	680,00	680,00
PORTUGAL	**60.295,00**	**60.295,00**	**60.295,00**	**60.295,00**	**60.955,00**	**60.955,00**	**62.017,00**	**62.017,00**	**62.017,00**	**62.017,00**
TOTAL AECT RIO MINHO	**64.869,80**	**64.849,87**	**64.849,87**	**64.849,87**	**65.509,87**	**65.509,87**	**66.571,87**	**66.571,87**	**66.571,87**	**66.571,87**

% de superficie Rede Natura 2000	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Arbo	4,97%	4,96%	4,96%	4,96%	4,96%	4,93%	4,93%	4,93%	4,93%	4,93%
A Cañiza	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Covelo	0,99%	0,99%	0,99%	0,99%	0,99%	1,04%	1,04%	1,04%	1,04%	1,04%
Crecente	1,44%	1,44%	1,44%	1,44%	1,44%	1,44%	1,44%	1,44%	1,44%	1,44%
A Guarda	29,20%	29,20%	29,20%	29,20%	29,20%	28,40%	28,40%	28,40%	28,40%	28,40%
Mondariz	1,13%	1,13%	1,13%	1,13%	1,13%	1,10%	1,10%	1,10%	1,10%	1,10%
Mondariz-Balneario	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,01%	4,01%	4,01%	4,01%	4,01%
As Neves	3,30%	3,30%	3,30%	3,30%	3,30%	3,32%	3,32%	3,32%	3,32%	3,32%
Oia	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ponteareas	0,65%	0,65%	0,65%	0,65%	0,65%	0,65%	0,65%	0,65%	0,65%	0,65%
O Porriño	6,38%	6,38%	6,38%	6,38%	6,38%	6,38%	6,38%	6,38%	6,38%	6,38%
O Rosal	10,18%	10,18%	10,18%	10,18%	10,18%	10,17%	10,17%	10,17%	10,17%	10,17%
Salceda de Caselas	0,56%	0,56%	0,56%	0,56%	0,56%	0,56%	0,56%	0,56%	0,56%	0,56%
Salvaterra de Miño	4,44%	4,44%	4,44%	4,44%	4,44%	4,45%	4,45%	4,45%	4,45%	4,45%
Tomiño	5,35%	5,35%	5,35%	5,35%	5,35%	5,35%	5,35%	5,35%	5,35%	5,35%
Tui	21,06%	20,76%	20,76%	20,76%	20,76%	20,78%	20,78%	20,78%	20,78%	20,78%
GALICIA	**4,51%**	**4,49%**	**4,49%**	**4,49%**	**4,49%**	**4,45%**	**4,45%**	**4,45%**	**4,45%**	**4,45%**
Arcos de Valdevez	47,31%	47,31%	47,31%	47,31%	47,62%	47,62%	48,80%	48,80%	48,80%	48,80%
Caminha	27,12%	27,12%	27,12%	27,12%	26,86%	26,86%	27,50%	27,50%	27,50%	27,50%
Melgaço	43,20%	43,20%	43,20%	43,20%	44,69%	44,69%	45,50%	45,50%	45,50%	45,50%
Monção	3,45%	3,45%	3,45%	3,45%	3,35%	3,35%	3,40%	3,40%	3,40%	3,40%
Paredes de Coura	33,54%	33,54%	33,54%	33,54%	33,54%	33,54%	33,50%	33,50%	33,50%	33,50%
Ponte da Barca	59,85%	59,85%	59,85%	59,85%	61,34%	61,34%	61,50%	61,50%	61,50%	61,50%
Ponte de Lima	6,89%	6,89%	6,89%	6,89%	6,87%	6,87%	6,90%	6,90%	6,90%	6,90%
Valença	9,68%	9,68%	9,68%	9,68%	9,87%	9,87%	11,70%	11,70%	11,70%	11,70%
Viana do Castelo	15,05%	15,05%	15,05%	15,05%	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%
Vila Nova de Cerveira	6,64%	6,64%	6,64%	6,64%	6,16%	6,16%	6,30%	6,30%	6,30%	6,30%
PORTUGAL	**27,18%**	**27,18%**	**27,18%**	**27,18%**	**27,48%**	**27,48%**	**27,97%**	**27,97%**	**27,97%**	**27,97%**
TOTAL AECT RIO MINHO	**20,06%**	**20,06%**	**20,06%**	**20,06%**	**20,26%**	**20,21%**	**20,54%**	**20,54%**	**20,54%**	**20,54%**

Empresas de tratamento de residuos	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Arbo	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
A Cañiza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Covelo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Crecente	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A Guarda	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Mondariz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mondariz-Balneario	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
As Neves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ponteareas	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
O Porriño	9	5	6	5	4	4	5	6	5	5
O Rosal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Salceda de Caselas	0	0	0	0	1	1	2	2	1	1
Salvaterra de Miño	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tomiño	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Tui	2	0	2	0	1	1	1	1	0	0
GALICIA	**14**	**9**	**10**	**6**	**7**	**7**	**9**	**10**	**7**	**7**
Arcos de Valdevez	0	0	0	2	2	3	3	2	3	2
Caminha	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Melgaço	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Monção	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2
Paredes de Coura	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Ponte da Barca	0	0	1	2	2	1	1	1	1	1
Ponte de Lima	4	4	5	5	7	6	6	5	6	6
Valença	4	5	5	6	7	7	6	7	7	8
Viana do Castelo	11	13	11	12	11	13	14	12	13	13
Vila Nova de Cerveira	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
PORTUGAL	**23**	**26**	**25**	**31**	**33**	**33**	**33**	**31**	**35**	**34**
TOTAL AECT RIO MINHO	**37**	**35**	**35**	**37**	**40**	**40**	**42**	**41**	**42**	**41**

Taxa de empresarialidade (empresas por 10.000 hab.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Arbo	3,51	3,61	3,69	3,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A Cañiza	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Covelo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Crecente	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A Guarda	0,98	0,99	0,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mondariz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mondariz-Balneario	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
As Neves	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ponteareas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,44	0,44	0,44	0,43	0,43	0,43
O Porriño	4,76	2,56	3,06	2,53	2,02	1,99	2,47	2,94	2,43	2,42
O Rosal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Salceda de Caselas	0,00	0,00	0,00	0,00	1,09	1,09	2,16	2,13	1,06	1,06
Salvaterra de Miño	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tomiño	0,73	1,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tui	1,18	0,00	1,19	0,00	0,60	0,58	0,57	0,58	0,00	0,00
GALICIA	**1,05**	**0,68**	**0,75**	**0,45**	**0,53**	**0,52**	**0,67**	**0,74**	**0,52**	**0,52**
Arcos de Valdevez	0,00	0,00	0,00	0,96	0,96	1,44	1,45	0,97	1,47	0,98
Caminha	0,62	0,63	0,63	0,63	0,63	0,63	0,63	0,62	0,59	0,58
Melgaço	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Monção	0,55	0,55	0,56	1,12	1,12	0,56	0,56	1,12	1,09	1,09
Paredes de Coura	1,14	1,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ponte da Barca	0,00	0,00	0,89	1,78	1,79	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Ponte de Lima	0,95	0,96	1,20	1,21	1,70	1,45	1,46	1,22	1,43	1,41
Valença	2,93	3,68	3,69	4,44	5,15	5,11	4,35	5,02	4,56	5,09
Viana do Castelo	1,27	1,51	1,28	1,40	1,28	1,51	1,63	1,39	1,42	1,40
Vila Nova de Cerveira	1,12	1,13	1,13	1,13	1,12	1,12	1,11	1,09	2,01	0,99
PORTUGAL	**0,98**	**1,11**	**1,07**	**1,34**	**1,42**	**1,42**	**1,42**	**1,33**	**1,45**	**1,39**
TOTAL AECT RIO MINHO	**1,00**	**0,95**	**0,96**	**1,02**	**1,10**	**1,09**	**1,15**	**1,12**	**1,11**	**1,08**